

Risicodossier

RA's op 3 niveaus

Navorming 2018

Vrijdag 23 maart Werksessie 1.13

Ronny Maes

Hoofd IDPBW Philips Lighting

Roger De Gruyter

Zaakvoerder RAM BVBA

Risico's; "who the fuck cares?"



*The Expert in anything
was once a Beginner.*

Mediawebapps.com

**Wie
Wacht
Op
Wie?**

**EVERY PRO WAS
ONCE AN AMATEUR.**

**EVERY EXPERT WAS
ONCE A BEGINNER.**

**SO DREAM BIG.
AND START NOW.**

PureHappyLife.com

Wat verwacht je van deze sessie?

- Hoe ben je bezig met deze materie
 - Vanuit welk bedrijf
 - Vanuit welke functie
- Wat wil je tijdens deze sessie leren

Wat mag je verwachten

- Informatie over “Risicodossier”
 - Voorbeelden van RA’s op drie niveaus:
 - Organisatie
 - Werkposten / Functies
 - Individu
- Codex art I.2-7
- Evalueren en beoordelen van voorbeelden (om in je eigen organisatie concrete adviezen te kunnen geven voor het verbeteren van het risicodossier)
 - Sterke punten
 - Verbetervoorstellen
 - Wat wil je in je eigen organisatie voorstellen

Risicodossier

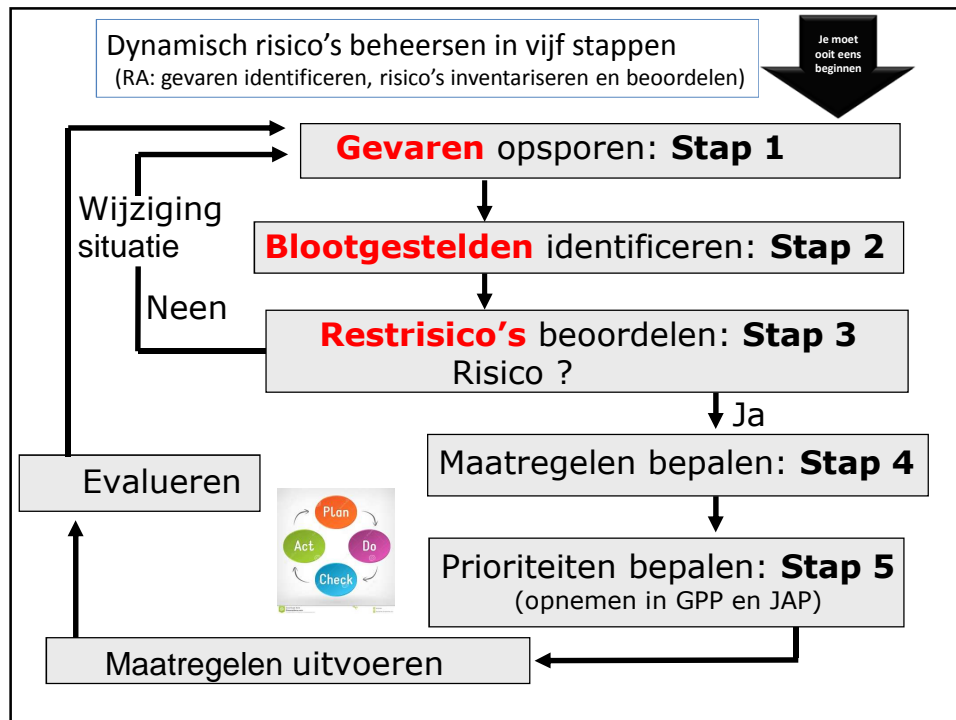
- Verzameling / bundeling van RA's
 - Wettelijke definitie “Risicoanalyse”
 - “De identificatie van gevaren voor het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van het werk,
 - de vaststelling en bepaling van de risico's voor dit welzijn
 - En de beoordeling van deze risico's” Codex I.2-6
 - Wettelijke definitie “Risicobeoordeling”
 - “De fase van de Risicoanalyse, waarbij de risico's beoordeeld worden met het oog op de keuze van de preventiemaatregelen”. Codex I.1-4 4°

Risicodossier

RA's worden uitgevoerd

- Op 3 niveaus
 - **Organisatie** in haar geheel
 - Elke groep van **werkposten en functies**
 - Op niveau van het **individu** (expliciet verplicht bij contact met voedingswaren Codex I.2-6)
- Voor 40-tal specifieke werkzaamheden, risico's en arbeidsomstandigheden Zie zakboekje 2018, p. 404
- In 3 achtereenvolgende stappen:
 - Identificeren van **gevaren**
 - Vaststellen en nader bepalen van risico's
 - Evalueren / Beoordelen van risico's

Let op: wat doe je met preventiemaatregelen??



Definitie van gevaar

- Wettelijke definitie “Gevaar”
 - “De intrinsieke eigenschap of het intrinsiek vermogen van inzonderheid een voorwerp, een stof, een process of een situatie die schade kan veroorzaken of het welzijn van de werknemers kan bedreigen. Bron: Codex I.1-4.1*
 - Intrinsieke eigenschap of intrinsiek vermogen van
 - Gevarendragers
 - Chemisch agens Bron: SWA III 16.2.16
 - Gevaarlijke stof of fysische situatie die (potentieel) schade kan veroorzaken

Definitie van gevaar

- Praktische definitie “Gevaar”

– Gevaren zijn eigenschappen van:

- Mens
- Uitrusting
- Omgeving
- Producten
- Organisatie

} Gevarendragers

die tot schade (kunnen) leiden

Definitie van risico

- Wettelijke definitie

“De identificatie van gevaren voor het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van het werk,

de vaststelling en bepaling van de risico’s voor dit welzijn

en de beoordeling van deze risico’s”

Bron: Codex I.1-4.2°

Definitie van risico

- Praktische definities
 - KANS OP ... Bepaalde gebeurtenis met bepaalde schade tot gevolg
 - Kans dat bij blootstelling aan gevaar (bij uitoefenen van bepaalde activiteit), bepaalde gebeurtenis optreedt met bepaalde schade
 - **Kans op bepaalde gebeurtenis die leidt of kan leiden tot schade (bij uitoefenen van een bepaalde activiteit)**

MUOPO (toegelicht)

MUOPO-structuur: hulpmiddel voor indelen van risico's in rubrieken
Elke situatie wordt gekenmerkt door vijf basiselementen:

- Mens (M) die het werk uitvoert
- Uitrusting (U) nodig bij uitvoering van het werk (machine, gereedschap, heftruck, steigers, PBM,...)
- Omgeving (Om) waarin gewerkt wordt (werk – en leefomgeving)
- Product (P) waarmee gewerkt wordt (van grondstof tot afgewerkt product, afval,)
- Organisatie (O) van het werk: procedures, werkmethodes, taakverdeling, beschikbaarheid van de uitrusting, ...

Methodes van risicoanalyse



Specifieke risicoanalyses

1. Arbeidsplaatsen: inrichting
2. Asbest
3. Beeldschermwerkposten (5-j)
4. Bevuilend werk
5. Biologische agentia
6. Brandrisico
7. Chemische agentia
8. Eerste Hulp – EHBO
 - Uitrusting op basis van RA
 - Bijscholing op basis van RA
9. Elektrische installaties
10. Elektromagnetische Velden
11. Explosieve atmosfeer (ATEX)
12. Lawaai
13. Heffen en tillen (manueel hanteren van lasten)
14. Hoogte (werkzaamheden op)
15. Hyperbare omgeving (werkzaamheden in)
16. Jongeren op het werk
17. Kankerverwekkende en mutagene agentia
18. Nachtarbeid
19. Optische straling (kunstmatige)
20. Pauzes
21. Persoonlijke beschermingsmiddelen
22. Ploegenarbeid
23. Optische straling (kunstmatige)
24. Pauzes
25. Persoonlijke beschermingsmiddelen
26. Ploegenarbeid
27. Prikongevallen ziekenhuis
28. Psychosociale risico's
29. Rechtstaand werk
30. Rustzitplaatsen
31. Sociale voorzieningen
32. Stagjars
33. Scherpe medische instrumenten in ziekenhuis en zorginstelling
34. Thermische omgeving
35. Trillingen
36. Uitzendarbeid
37. Verlichting
 - Werkkledij (zie ook bevuilend werk)
38. Werknemers in contact met voedingswaren, aspecten ivm. Voedingshygiëne (5j)
39. Winningsindustriën (werkzaamheden in)
40. Zwangere werknemers

Zie Preventieboekje 2018, p. 404

Methodes voor Risicoanalyse

- Via controlelijsten/checklijsten
 - » Veiligheidscontrolelijsten PVI
 - » Controlelijsten brandweer
 - » Checklist opsporingsgids Déparis
 - » Inspectiemethode arbeidsomstandigheden
 - » Checklists en inspectieinstrumenten van FOD-WASO, afd toezicht chem. risico's
 - » Vragenlijst arbeid en gezondheid
 - Werkpostanalyse
 - » Lest en Renaultmethode
 - » Taak- of jobanalyse
 - Participatieve risicoanalyse
 - Observatiemethodes en -technieken
 - Doorlichtings- of auditsystemen
 - » Basisaudit
 - » Pellenberg audit systeem
 - » Safety auditing
 - Methodes vertrekkend van incidenten
 - » Fouten-Feitenboom – oorzaken - analyse
 - » Gebeurtenissenboom
 - » Ishikawa- of visdiagram
 - » Management Oversight Risk Tree (MORT)
 - Andere methodes of technieken
 - » Failure mode en effect analysis (FMEA)
 - » Hazard and operability study (HAZOP)
 - » What – if analyse
 - » Domino
 - » LMRA
- Zie Preventiezakboekje 2018, p. 300-311

BRON: SOBANE werkboek FOD
<http://www.werk.belgie.be/publicationdefault.aspx?id=3732>

Ter info

Overheid vindt deze methodiek belangrijk

- RA / RB toegespitst op **machines**:
 What If, HAZOP (storingsanalyse), FMEA (automatisch gestuurde installaties, ISHIKAWA of visgraat, Safety audit, Norm EN1050, Norm EN 954-1
 - RA / RB toespitst op **rol werknemers**:
 Taakanalyse, Human Reliability Analysis
 - RA op basis interactie **werknemers-machines**:
 Checklists / Controlelijsten
- RA gebruikt **na ongeval of voor ongevallenscenario**:
 Feitenboom, Oorzakenboom, MORT analyse
- **Classificatie- en rangschikkingsmethoden**:
 Kinney-methode, Brand- en explosie-index van firma DOW, Chemical Exposure Index

We werken nu achtereenvolgend aan

1. RA organisatie (RA-O)
2. RA Werkposten en functies (Ra-W/F)
3. RA Individu (RA-I)

In groepjes van vijf à zes personen

Opdracht: evalueer en beoordeel drie voorbeelden van RA-O (die je van ons krijgt)
Opdracht wordt in elk van de drie workshops verder uitgeschreven

Traject verder verloop

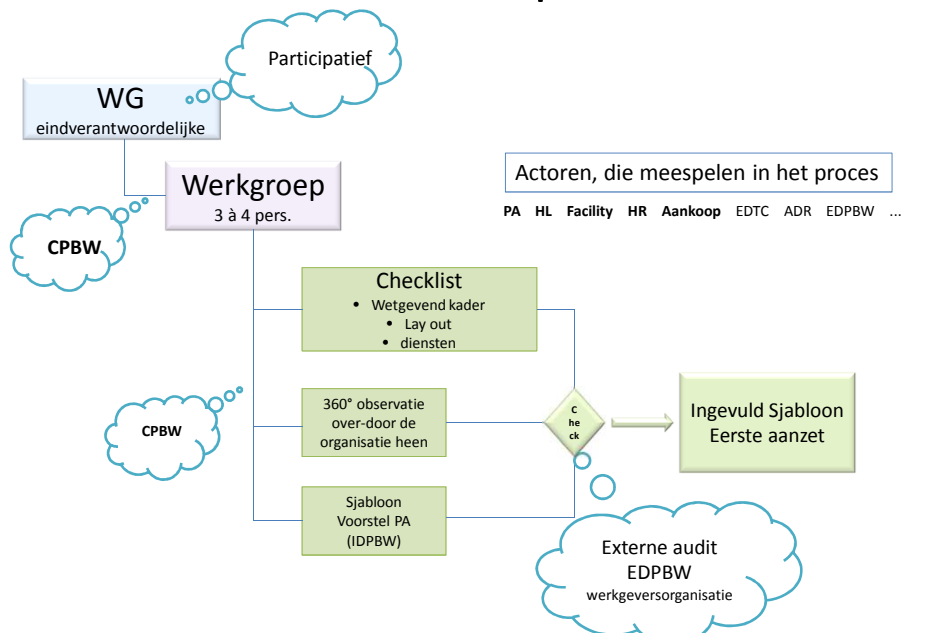
- Samenstelling groepen
- Omschrijving opdrachten
 - RA Organisatie
 - RA Werkposten en Functies
 - RA Individu
- Evaluatie opdracht

1. RA organisatie (RA-O)

Risicoanalyse op niveau van “de organisatie in haar geheel “

- Wettelijke definitie: geen
- Wat is volgens jullie een RA ORGANISATIE?

Proces om RA-O op te bouwen





Workshop 1. RA-O

- Evalueer en beoordeel drie voorbeelden RA-O om voorstellen te doen om de RA-O van jullie organisatie te verbeteren.
- Stel in de groep criteria op voor de beoordeling RA-O
- Concludeer tot:
 - Sterke punten
 - Verbetervoorstellen
 - Wat wil je in je eigen organisatie voorstellen om te verbeteren

Denk aan verband met de specifieke RA's

2. RA Werkposten / Functies : RA-WP/F

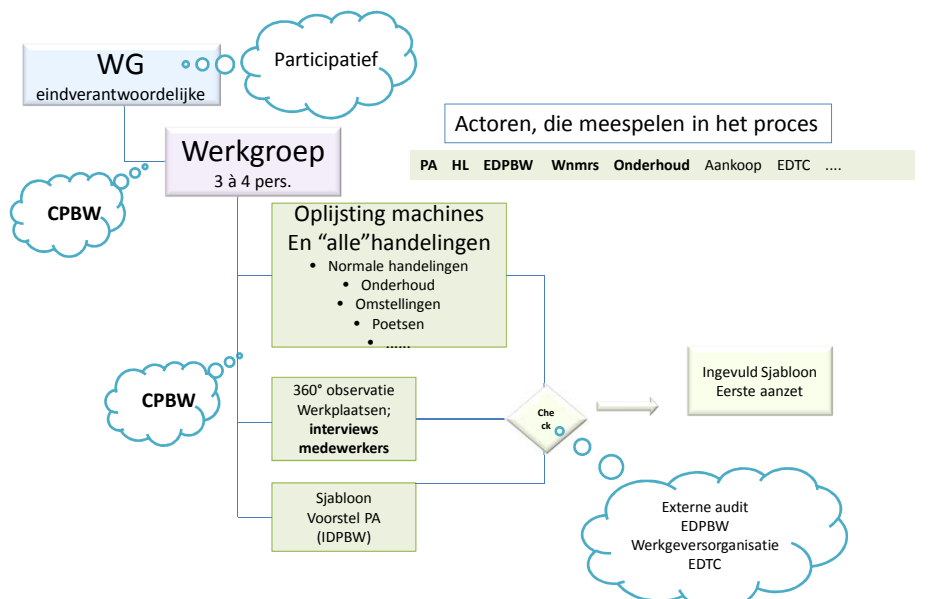
Risicoanalyse op niveau van elke groep van werkposten of functies

- Wettelijke definitie: geen
- Wat wordt bedoeld volgens jullie met een RA-WP/F

Wat zijn werkposten?

Wat zijn functies?

Proces om RA-WP/F op te bouwen / uit te voeren



OF !!!

Haal het bij je collega's

Steel het Kijk het af

Pikt dienen handel

Bevraag je netwerk Hack it

Bevraag je netwerk

Bevraag je netwerk

Bevraag je netwerk

Bevraag je netwerk

!!! Gezond verstand !!!

Workshop 2. RA-WP/F

- Evalueer en beoordeel drie voorbeelden RA-WP/F om je eigen risicodossier beter te maken
- Stel criteria op voor de beoordeling RA-WP/F
- Concludeer tot:
 - Sterke punten
 - Verbetervoorstellen
 - Wat wil je in je eigen organisatie voorstellen om te verbeteren

Denk aan verband met de specifieke RA's

3. RA Individu : RA-I

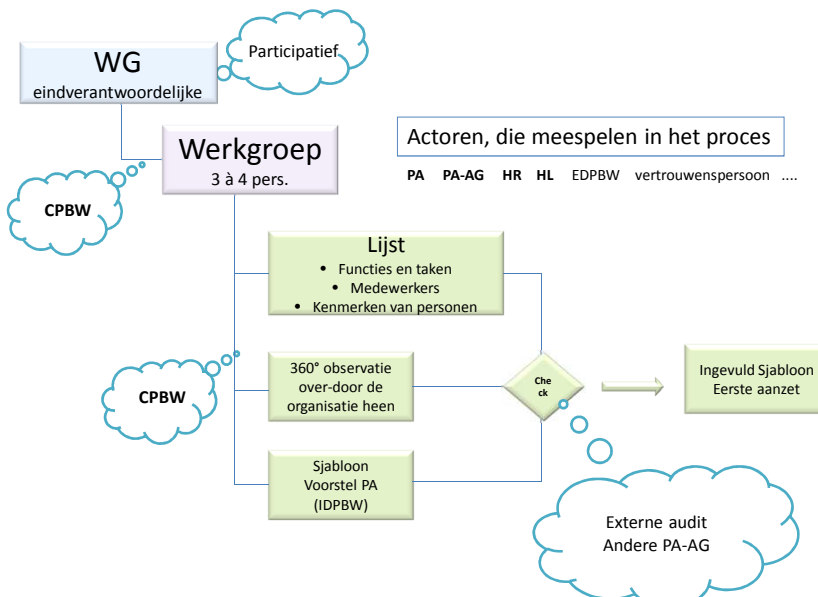
Risicoanalyse op niveau van Individu

- Wettelijke definitie: geen
- Wat wordt bedoeld volgens jullie met een RA-I

Wat zijn “individuen”

Hoe ga je om met “risicogroepen”

Proces om RA individu (RA-I) uit te voeren





Workshop 3. RA-I

- Evalueer en beoordeel drie voorbeelden RA-I om voorstellen te doen om je eigen risicodossier te verbeteren
- Stel criteria op voor de beoordeling RA-I
- Concludeer tot:
 - Sterke punten
 - Verbetervoorstellen
 - Wat wil je in je eigen organisatie voorstellen om te verbeteren

Denk aan verband met de specifieke RA's

• Wat heb ik geleerd?

- 1.
- 2.
- 3.

Wat doe ik hiermee wanneer

- 1.
- 2.
- 3.

Tip: Opzoeken op internet:
Risicoanalyse → Belgische sites
RIE bijna uitsluitend Nederlandse sites